

VALGUS JA VALGUSTUS

Hoonete valgustussüsteemide kasutuselevõtt

Light and lighting

Commissioning of lighting systems in buildings

EESSÕNA TEHNILISE SPETSIFIKATSIOONI EESTIKEELSELE VÄLJAANDELE

See väljaanne on

- CEN-i tehnilise spetsifikatsiooni CEN/TS 18036:2024 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmunisega EVS Teataja 2025. aasta jaanuarikuu numbris.

Dokumendi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud tehniline komitee EVS/TK 24 „Valgustehnika“, dokumendi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus ning rahastanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Dokumendi on tõlkinud 369 INSENERIBÜROO OÜ, dokumendi on heaks kiitnud EVS/TK 24.

Euroopa standardimisorganisatsioon on teinud CEN-i tehnilise spetsifikatsiooni CEN/TS 18036:2024 rahvuslikele liikmetele kättesaadavaks 01.05.2024.

Date of Availability of the CEN Technical Specification CEN/TS 18036:2024 is 01.05.2024.

See dokument on CEN-i tehnilise spetsifikatsiooni CEN/TS 18036:2024 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus.

This document is the Estonian [et] version of the CEN Technical Specification CEN/TS 18036:2024. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation and Accreditation.

Tagasisidet tehnilise spetsifikatsiooni sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 91.160.10

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autoriõiguse kaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusega: Koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

English Version

Light and lighting - Commissioning of lighting systems in buildings

Lumière et éclairage - Mise en service des systèmes d'éclairage dans les bâtiments

Licht und Beleuchtung - Inbetriebnahme von Beleuchtungsanlagen in Gebäuden

This Technical Specification (CEN/TS) was approved by CEN on 15 March 2024 for provisional application.

The period of validity of this CEN/TS is limited initially to three years. After two years the members of CEN will be requested to submit their comments, particularly on the question whether the CEN/TS can be converted into a European Standard.

CEN members are required to announce the existence of this CEN/TS in the same way as for an EN and to make the CEN/TS available promptly at national level in an appropriate form. It is permissible to keep conflicting national standards in force (in parallel to the CEN/TS) until the final decision about the possible conversion of the CEN/TS into an EN is reached.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Republic of North Macedonia, Romania, Serbia, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Türkiye and United Kingdom.

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

CEN-CENELEC Management Centre: Rue de la Science 23, B-1040 Brussels

SISUKORD

EUROOPA EESSÕNA.....	3
SISSEJUHATUS.....	4
1 KÄSITLUSALA.....	5
2 NORMIVIITED.....	5
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	5
4 PÕHIASPEKTID.....	7
4.1 Valgustussüsteemide kasutuselevõtu eelised.....	7
4.2 Kasutuselevõtu vajadus.....	7
4.3 Kasutuselevõtu ülevaade.....	8
4.4 Valgustussüsteemide kasutuselevõtu sisu.....	8
4.5 Kasutuselevõtu tulemuste vastuvõtmine.....	9
5 KASUTUSELEVÕTU MEETODID JA VALIK.....	9
5.1 Kasutuselevõtu meetodid.....	9
5.2 Kasutuselevõtu meetodi valik.....	9
6 ROLLID JA VASTUTUSED.....	10
6.1 Üldist.....	10
6.2 Omanik või rentnik.....	11
6.3 Projekteerimismeeskond.....	11
6.4 Töövõtjad, alltöövõtjad ja tarnijad.....	12
6.5 Kasutuselevõtukomisjon.....	12
7 KASUTUSELEVÕTU TEGEVUSED.....	12
7.1 Üldist.....	12
7.2 Kasutuselevõtu eelfaas.....	13
7.3 Paigaldusfaas.....	13
7.4 Kohapealse kasutuselevõtu faas.....	13
7.5 Kasutusaegne faas.....	14
8 NÕUDED DOKUMENTATSIOONILE.....	14
8.1 Üldist.....	14
8.2 Kasutuselevõutuplaan.....	14
8.3 Kasutuselevõtu tehniline kirjeldus.....	15
8.4 Kasutuselevõtu vaatlus-, kontroll- ja kalibreerimisaruanne.....	15
8.5 Vigadepäevik.....	16
8.6 Väljaõppe plaan.....	16
8.7 Kasutuselevõtu aruanne.....	16
9 LEPINGU TÄITMINE.....	17
Kirjandus.....	18

EUROOPA EESSÕNA

Dokumendi (CEN/TS 18036:2024) on koostanud tehniline komitee CEN/TC 169 „Light and lighting“, mille sekretariaati haldab DIN.

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et dokumendi mõni osa võib olla patendiõiguse objekt. CEN ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest.

See dokument põhineb dokumendil ISO/TS 21274 „Light and lighting — Commissioning of lighting systems in buildings“, mille koostas ISO/TC 274 „Light and lighting“. CEN/TC 169 otsustas kohandada dokumendi ISO/TS 21274 integreerivad muudatused.

Igasugune tagasiside ja küsimused selle dokumendi kohta tuleks suunata dokumendi kasutaja rahvuslikule standardimisorganisatsioonile. Täielik loetelu nende organisatsioonide kohta on leitav CEN-i veebilehelt.

CEN-i/CENELEC-i sisereeglite järgi peavad Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Põhja-Makedoonia Vabariik, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Serbia, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari ja Ühendkuningriik.

SISSEJUHATUS

Hoone kasutajad ootavad nähtava keskkonna paremat kvaliteeti, samas on vaja vähendada ka loodusressursside mõju ning minimeerida valgustusele kuluvat elektrienergiat. Juhtimissüsteemi kasutamine võib aidata tagada õige hulga ja kvaliteediga valgust seal, kus seda vajatakse, ning neil hetkedel, kui seda vajatakse. Hästi läbimõeldud, paigaldatud ja kasutusse võetud juhtimissüsteemi kasutamisega on võimalik tagada märkimisväärne energiatõhusus, paindlik ruumikasutus ja suurendada kasutajate rahulolu.

Kasutuselevõtt on kvaliteedile orienteeritud protsess, mille eesmärk on saavutada, kontrollida ja dokumenteerida valgustussüsteemide ja nendega seotud komponentide toimimise vastavus ettenähtud eesmärkidele ja kriteeriumidele. Kasutuselevõtu võimalikud eelised hõlmavad järgmist:

- vähenenud energiatarve ja kasutuskulud;
- suurem kasutajatepoolne aktsepteerimine ja rahulolu;
- parem ärikinnisvara turustatavus ja turuväärtus;
- projekti osapoolte täielik vastutus oma töö kvaliteedi eest;
- kinnitus, et valgustussüsteem toimib ettenähtud viisil.

Selle dokumendi eesmärk on määratleda valgustussüsteemide kasutuselevõtu miinimumnõuded, sealhulgas rollid ja vastutus, kasutuselevõtu tegevused, nõuded dokumentatsioonile ja süsteemi üleandmise kord.

1 KÄSITLUSALA

See dokument määratleb nõuded valgustussüsteemide kasutuselevõtule, et need vastaksid projekteerimisnõuetele. See dokument esitab valgustussüsteemide kasutuselevõtu üksikasjad, kuid ei keskendu süsteemi komponentide tehnilistele omadustele.

Seda dokumenti saab rakendada uute või renoveeritavate mitteeluhoonete ja korterelamute avalike ruumide paigaldistes.

See dokument ei hõlma valgustussüsteemi komponentide elektriühenduste aspekte, mis on ette nähtud olema vastavad asjakohaste õigusaktide või standarditega.

See dokument ei kohaldu hädavalgustuse kasutuselevõtule.

2 NORMIVIITED

Selles dokumendis ei ole normiviiteid.

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Dokumendi rakendamisel kasutatakse allpool esitatud termineid ja määratlusi.

ISO ja IEC hoiavad alal standardimisel kasutamiseks olevaid terminoloogiaandmebaase järgmistel aadressidel:

- ISO veebipõhine lugemisplatvorm: kättesaadav veebilehelt <https://www.iso.org/obp/>;
- IEC Electropedia: kättesaadav veebilehelt <http://www.electropedia.org/>.

3.1

valgustussüsteem (*lighting system*)

süsteem, mis on loodud valgustuse tagamiseks

MÄRKUS 1 Valgustussüsteemi eesmärgid võivad olla

- a) ühe või mitme etteantud visuaalse ülesande toetamine kindlaksmääratud tingimustel, võttes arvesse muid nõudeid, nagu inimeste mugavus, ohutus, ümbritseva keskkonna välisilme ja energiatarve;
- b) inimestega mitte seotud teiste ülesannete toetamine.

MÄRKUS 2 Juhtimis- ja jälgimisfunktsiooni tagamiseks võib valgustussüsteem sisaldada valgusallikate komplekti, muid füüsilisi komponente, sideprotokolle, kasutajaliideseid, tarkvara ja sidevõrke.

MÄRKUS 3 Valgusallika(d) ja seotud seadmed võivad olla integreeritud üheks esemeks, nt leedmoodul, lamp või valgusti.

MÄRKUS 4 Valgustussüsteemi võib ühendada võrku, et võimaldada kesksel või kaugjuhtimist ja jälgimisfunktsiooni.

MÄRKUS 5 Valgustussüsteem võib olla ühendatud või integreeritud teiste süsteemidega või seadmetega.

system designed to provide lighting

Note 1 to entry: A lighting system can be dedicated to

- a) the support of one or more specified visual tasks under specified conditions considering other requirements such as human comfort, safety, the appearance of the surrounding environment and energy consumption;
- b) the support of other than human tasks.